

IZHAJA VSAKI DAN

Če ne nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poročila in števila se prodajajo po 3 kv. (6 stot.) v mnogih nakararnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pistoiji, Sezani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 kv. (10 stot.).

GLASBI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. in 2. vrsti. GENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, zveznice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: oglede letno K 3-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokupisi se ne vračajo. Naročilno, oglašne in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštne-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Slovenski volilci III. volilnega razreda pri sv. Jakobu.

Tudi Vam je jutri odločevati na ožjih volitvah za Vaš okraj med ital. liberalci in socijalnimi demokrati! Tudi Vam priporoča, podpisano politično društvo, da glasujete složno, vsi do zadnjega za oba socijalno-demokratska kandidata.

Nacijonalno ste se izkazali včeraj; na juternjih volitvah ne morete v narodnem oziru ničesar spremeniti. Za to pa Vam ni oddajati praznih glasovnic, ker bi s tem zatajili drugo točko programa naše stranke, namreč opozicijonalno stališče proti gospodovalni laški stranki.

Ne kakor zavezniki socijalnih demokratov, ampak v spoznanju, da s podpiranjem druge opozicijonalne stranke keristite svoji lastni narodni stvari, pojdite jutri na volišče in oddajte glasovnice z imeni

Stefan Paulich
mehanic,

Valentin Pittoni
uradnik.

Uzorna disciplina Vaših rojakov, izkazana na predvčerajšnji ožji volitvi tako odločilne, da so se ji morali klanjati isti nasprotniki, naj Vas spodbudi, da sterite svojo dolžnost, ne oziraje se na stranko, kateri slučajno koristite, ampak s pogledom uprtim k cilju za katerim stremimo tržaški Slovenci vstrajno in samozavestno.

Pol. društvo „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Jugoslovani in proračun.

DUNAJ 17. „Hrvatska korespondenca“ poroča: „Narodna zveza“ je imela včeraj sejo obeh klubov. Razpravljali so glede na stališče o ustanovitvi italijanskega vseučilišča v proračunski razpravi. Poročal je dr. Šusteršič. V razpravi se je naglašalo, da Jugoslovani niso voljni dopustiti, da se v Trstu ustanovi italijansko vseučilišče, Jugoslovani pa ne nesprotujejo, ako se ustanovi vseučilišče izven Primorske, a zahtevajo naj se ustanovi obenem tudi slovensko vseučilišče. Glede na glasovanje o posameznih proračunskih postavkah je predladalo mnenje, naj Jugoslovani glasujejo proti posameznim postavkam. Nekaj dalmatinskih poslancev je pa nasprotovalo, ker je znatna avota določena za Dalmacijo. Ko se je glasovalo, je večina sklenila, naj se glasuje proti proračunu. Dalmatinski poslanci dr. Ivčević, Biankini, Vuković, Perić in dr. Baljak se niso hoteli ukloniti večini, kar je povzročilo ogorčenja med ostalimi jugoslovanskimi poslanci. Ker se spor ni poravnal smatra večina „Saveza južnih Slavena“, da je klub razpadel in da so iz njega izstopili navedeni poslanci.

Sestanek med nemškimi cesarjem in ruskim carjem.

REVAL 17. Jahta „Hohenzollern“ je dospela ob 10. uri predpoludne v B.škč. Car je takoj obiskal cesarja Viljema na jahti „Hohenzollern“ in ostal pri njem pol ure. Cesar Viljem je takoj potem obisk vrnil.

Sestanek med kraljem Edvardom in cesarjem Franom Josipom?

LONDON 17. „Birmingham post“ zagotavlja, da se je v zadnjih dneh določil sestanek med kraljem Edvardom in cesarjem Franom Josipom, ki se bo bržkone vršil v Lisu.

Sklicanje deželnih zborov.

PRAGA 17. „Narodni Listy“ poročajo, da bodo deželni zbori severnih pokrajin sklicani za 16. septembra. Deželni zbori slpskih in južnih pokrajin, ki se morajo po novih veličah še-le konstituirati, bodo sklicani takoj po odgodenju državnega zboru.

Dunaj 17. Na današnjem zrebanju c. kr. državne loterije je glavni dobiček 200.000 K zadela št. 66.459, dobiček 40.000 K št. 259.361, tretje dobiček 20.000 K št. 100.129.

Državni zbor.

DUNAJ 17. Ministerski predsednik je v svojem govoru rekel med drugim:

Da ugledna češka politika, pozvana v kabinet poleg drugih Poljakov, sta pač dovolj dobra poroka proti Slovanom sovražni smeri politike. (Mojklic). Ministerski predsednik je velikom zadovoljstvom zamogel posneti iz včerajšnjega govora posl. Glombinskoga, da se njegovi nazori v marsikaterem oziru gibljejo z nazori vlade v enakih črtah. Nobeden ne priznava bolj brez predodgovor pomen češkega naroda nego ministerski predsednik. Cele od češke strani se je priznavalo objektivnost ministerskega predsednika v njegovi prejšnji službi in od rešnega moža ni smeti pričakovati, da bi nakrat opustil svojo dolgotrajno objektivnost in popolnoma spremenil svoje mišljenje. Ne le v izjavah v parlamentu, ampak tudi v izjavah narodno zelo občutljivega češkega časopisa se neprestano ponavlja: Sistem nam je sovražen, vlada se proti nam (Mojklic). Na ta način nastaja napačna slika in tako je zamogo tudi priti, da se sedanjo vlado označa kakor Čehom sovražno, kar pa gotovo ne odgovarja nje pravemu bistvu. Ministerski predsednik je nasproti predlogu posl. Seligerja ponovil, da nikakor ne obstoja prevlada ministra Schreinerja, kakor on to meni, kar je že samo ob sebi nemogoče ter je izjavil, da vlada popolnoma simpatizuje z Jugoslovani in Malorusi. Ministerski predsednik je nasproti posl. dr. Kramarju glede stanja državnih in deželnih financ naglašal, da bo razprava o finančnem načrtu dala dovolj povoda, da bodo poslanci sodlovali na res pozitivni, vspetni politiki. — Omenil je potrebo reforme davčnega zakonodajstva.

Ministerski predsednik je potem izjavil, da smatra sedanji kabinet za brv, ki se jo ima v danem trenutku nadomestiti z mostom. A ta sprememba se zamore izvršiti le na podlagi izvestnih stvarnih pogojev. Najbolje jamstvo za nemoteno sodelovanje velikih strank v parlamentu in njih sodelovanje na vladi bi bil medus vivedni v nemško-češkem sporu. Tudi vlada je tega mnenja in zato bo delala na to, da pride do kakoga sporazuma. Ministerski predsednik je zagotovil, da je gotovo vladi na arcu blagor kmetškega prebivalstva.

Ministerski predsednik je prosil, naj zbornica dovoli državni proračun ne kakor čin zaupanja vladi, marveč kakor znak zaupanja v lastno, v stvar parlamenta.

Zbornica je nato v poimenskem glasovanju z 218 proti 198 glasovi vaprjejala prvo skupino proračuna, med temi naslov „dispozicijski fond“. Zbornica je nato razpravljala drugo skupino, to je, proračun ministerstva za notranje stvari, pravosodje ter uk in bogočastje.

Proračunski odsek.

DUNAJ 17. — Danes je začela v proračunskem odseku razprava o italijanski pravni fakulteti.

Poročevalec dr. Goraki je predlagal neke premembe vladne predloge v smislu italijanskih želj.

Naučni minister je poudarjal povsem, da je vlada s predlogo vstregla že dolgo gojeni želji italijanskega naroda.

V nadaljevanju svojega govora se je dotaknil minister prememb, katere je nasvetoval poročevalec, kojih prva obstoji v tem, da se uvrsti še besedo „za sedaj“, da ne bi se prejudiciralo možnosti, da se pri spreminjenih ugodnih razmerah ustreže željam zastopnikov italijanskega naroda, katere smatrajo ti kot svoj ideal, da se namreč osnuje italijansko visoko šolo v mejah bivališč italijanskega naroda, ter izjavi, da nima od strani vlade proti ureditvi omenjene besede ničesar ugovarjati.

Kar se tiče brisanja odstavka 2, § 2, bi minister rad konstatiral, da je vlada z določitvijo italijanskega učnega in poslovnega jezika v odstavku 1, § 2. brezdvomno dokazala, da je namerala popolnoma varovati narodni značaj te pravne fakultete. Ker se bodo vršila predavanja onih kolegij, ki spadajo pod pojm pravnih znanosti v smislu § 2

v italijanskem jeziku, se zamore obrniti fakultativno določbo odstavka 2, § 2 samo na one kolegije obče izobraževalnega pomena izven omenjenega okvirja, kojih obdržavanje bi bilo sušateljtem italijanske univerze radi bližnje dunajske uni erze ljubo. Vlada da ne misli spravit v predlogo nič, kar bi se zamoglo pripodobljati z utrakvizacijo. Vendar čima minister s stališča vlade ničesar ugovarjati, ako se hoče opustiti odstavek 2, § 2.

Tudi nima vlada ničesar ugovarjati če se briše določba glede poznanja nemškega jezika.

Minister je konečno izjavil, da je vlada odkritorčna prijateljica kulturnih stremljenj italijanskega naroda, a smatra pri sedanjih razmerah Dunaj za najprimernej sedež budoče italijanske pravne fakultete, ker bi se v vsakem drugem mestu pojavile težkoče. — Priporoča zato, da se sprejme predlog s spreminjalnimi predlogi poročevalca.

Važnost volitev in evolucije v Trstu.

Ni prazna fraza to, ako pravimo, da je Trst važna točka za vse avatrijske Slovanstvo v prvi vrsti pa seveda za nas Jugoslovane. In da se zato osobito med temi poslednjimi sledi sedanjji volilni borbi v Trstu z največjo pažnjo, je torej naravno.

Nedeljskim volitvam je zagrebški „Pokret“ povetil dolg članek, v katerem izvaja med drugim:

Napredovanje Slovanov silno raste. Italijanske stranke doživljajo na vsakih volitvah v zadnji čas vedno večje poraze. In zopet je padla jedna italijanska samo vlast. To najmočnejše italijansko mesto v monarhiji se razkriva kakor mesto, ki niti od daleč ni izključno italijansko. Danes ima Trst preko 200.000 prebivalcev. Po uradni stati stiki bi bilo mej temi 24.679 Slov. Mej tem pa so že zadnje volitve za državni zbor pokazale, kako Italijani slabijo, Slovani pa ojačujejo. Rezultat nedeljskih volitev kaže, da so Slovani v Trstu najmočnejša stranka. A pri tem si treba zapomniti, da je mnogo Slovanov tudi med socijalno demokracijo.

Vrlo važno je, da so Slovani pokazali toliko moči, da so pognali Italijane v črje volitve. Ta rezultat volitev je naravnost slaven za tržaške Slovane.

Potem izvaja članek, da se pri nas važnost Trsta vse premalo ceni. Ni vse eno, ali je to trgovinsko mesto v rokah Italijanov, Nemcev ali Slovanov. Trst je dajal italijanski ton vsemu prometu, vsemu primorju. Toda Trst se transformira. Zvezda italijanskega pada in njena moč razpada. Moč italijanskih klik jih je napravila preko mere objestne in nasilne. S tem pa so se omrazili tudi ljudstvu. Zato se je delavec in mali človek obrnil k socijalizmu. Socijalizem je narastel preko noči in je na zadnjih državnoborskih volitev skoro jedini gospodar.

Ali socijalisti so radi prenaгле zmago hitro jeli alabiti in razpadati. Socijalizem v Trstu tvori prav za prav prehod iz krivičnega in nenaravnega italijanskega gospodarstva k naravnemu razvrščenju. Gdpril je pot tej preobrazbi v toliko, v kolikor je mase odvrnil od služništva oni kliki.

Ali tudi tu se opaža preobrat. Socijalizem v Trstu je bil preveč v stikih z italijansko mislijo. Opetovano je nastopal za italijanske in proti slovanским zahtevam. Voditelji socijalizma so slabo umevali svojo misel in temeljna načela socijalizma.

Posledica temu je bila, da se je ustvarila „Narodna delavska organizacija“. Ali tudi socijalisti so morali dati odduška nekim nacionalnim diferencam in v socijalistični stranki sami se pelagoma diferencira italijanska in slovenska grupa. In ni daleč čas, ko se tudi v Trstu izvrši proces

Politično društvo Edinost

sklicuje

za nedeljo 20. junija ob 11. uri predpoludne

volilni shod

v gostilni „Konsumnega društva“ pri sv. Ivanu (pri cerkvi).

Odbor

polit. društva „Edinost“.

diferencijacije tako, kakor se je izvršil na Češkem, kjer se je češki socijalizem postavil na lastne noge in je tudi ob narodnih vprašanjih stobil na stran svojega naroda.

Še bo mnogo in težkih borb. Treba osvojiti mesto, ki nam pripada, treba osvojiti šole in oblasti. Ne smemo se varati, da vlada mej tem podsira — tretjega Nemce! To je nevarnost na katero treba paziti. Slovani bodo morali delati z svo energijo in ostajati pri tem vedno pri politiki svobodnih rok ter se zanašati na lastno moč. Oči vaših nam morajo biti odsej uprte v Trst. Ta je tudi za Hrvate velikanska važnosti. Trst je trgovsko središče tudi za Dalmacijo in za Istro. Tu moramo pridobiti nepremagljivo pozicijo. Tu moremo tudi vedti najboljšo slovensko politiko, posebno, ako ustvarjamo in utrjamo temelje hrvatsko-slovenski slogi in jedinstvu!

„Pokret“ ponavlja v zaključku: Rezultat nedeljskih volitev pomenja grozen poraz za Italijane v Trstu. Italijani sami že začinjajo dvomiti na izpolnitvi obljub, ki so ga jim jih dali koččanski socijalci na Dunaju povodom glasovanja o nujnem predlogu dr. Šusteršiča, da se namreč zavzamajo za italijansko univerzo v Trstu. Rezultat volitev je napravil tudi na Dunaju silen utis. Politični krogi so uverjeni, da je s temi volitvami stroto neomejeno gospodarstvo irrederente v Trstu.

Naj dodamo še par neslovenskih glasov. Praška „Union“ pravi, da so te volitve podelale k „Trieate o nulla“ kaj zgovoren komentar. „Vaterland“ pa pripominja k izidu nedeljskih volitev: „Naj že ožje volitve izpadajo kakor hočejo, so te volitve prinesle italijanski stranki glede obeh nasprotnikov (Slovencev in socijalistov) političen, glede Slovencev pa tudi naroden poraz, ker so ti poslednji tudi v mestu samem dosegli sijajno afirmacijo svojega elementa. In zato najje vlada Italijanom, ker so vlado rešili pred porazom, obljubila italijansko fakulteto v Trstu? O tem bo treba še govoriti kako besedo!

K ožjim volitvam v IV. razredu.

V včerajšnji prilogi smo prinesli številke o vseh ožjih volitvah v IV. razredu. Iz dotične tabele je razvidno, da so se — kakor smo že včeraj povdarjali — naši slovenski volilci točno odzvali pozivu narodnega vodstva ter oddali svoje glasove v I, II, in V. okraju za socijaliste ter tako odločili v I. in III. okraju v prilog socijalističnim kandidatom. Toli „Piccolo“ kolikor „Lavoratore“ priznavata to brez ovinkov. In vendar pravijo, da nas ni! Še vilke govore drugače in kažejo, da bodo v bodoče morali računati z nami.

Zanimivo je, da je tudi zmago v II. okraju (stare mesto) pripisovati le slučajju, da je bilo oddanih socijalističnih 45 glasov na ime Spazzal in Perez, torej kandidator, ki nista bila niti v ožji volitvi v tem okraju. Da so bile tudi te glasovnice pravilne, bi bili tudi v starem mestu izvoljeni socijalisti.

Tudi v tretjem okraju smo odločili Slovenci s svojimi glasovi v prilog socijalistu Perezu, ki je dobil 1084 glasov proti 794 glasovom, ki jih je dobil kamorist Mrach. Naš kandidat dr. Gregorin je dobil 645 glasov in je torej ostal za 130 glasov v manjšini.

Zanimivo je vedenje socijalistov v III. in IV. volitnem okraju. V tretjem okraju je bilo oddanih 1894 veljavnih glasovnic. Okoli 350 glasovnic je bilo samo na ime socijalista Viktor Perez. Ker je bilo čistih socijalističnih glasov okoli 500, je torej glasovalo 150 socijalistov deloma za Gregorina, deloma za Mracha.

Mrach je dobil 41 glasov več nego Baldini. Ako ni med Baldinijevimi glasovi nobenega socijalnodemokratskega glasova bi bil torej dobil dr. Gregorin 119 glasov slovenskih socijalistov. Ta račun se tudi precej vjema, ker je imel dr. Gregorin na ožji volitvi 125 glasov več nego na prvi. Teh 119 oziroma 125 socijalistov je torej imelo toliko narodnega čuta, da so rajše glasovali za slovenskega narodnjaka, nego da bi podpirali direktno italijanskega liberalca. A med ostalimi 350 socijalisti, ki so glasovali samo za Perezu, je bilo najmanj 250 Slovencev. Da so ti volili poleg svojega razrednega kandidata tudi dr. Gregorina, bi bil ta izvoljen s samimi sloven. glasovi. Kjubu temu pa so volitve v III. okraju dokazale, da je večina volilcev v tem okraju slovenske narodnosti!

V IV. volitnem okraju se je število naših glasov pomnožilo za 250, a ono italijanskih liberalcev za 338. Socijalisti, ki so dobili na

prvi volitvi 668 glasov so oddali na ožjih volitvah 340 belih glasovnic. Ostalih 344 je torej glasovalo deloma za Italijane, deloma za Slovence.

Kakor smo bili zadovoljni z izidom volitev v nedeljo, smo zadovoljni tudi z izidom v sredo. Dokazali smo, da so oni časi, ko se je zamoglo delati račune brez nas definitivno minuli za vedno. Za sedaj smo z doseženimi moralnimi vspehi popolnoma zadovoljni. — Prilagoditi dosežemo ako Bog dade — gotovo tudi materijskih vspehov.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb 16/6.

(74. dan razprave.)

Na vrsto je prišla skupina Jasenovca. Na obtožni klopi sedi veletržec Lazar Bačić.

1. obtoževalna priča je bil 53-letni gostilničar in kovač Luka Tučić, ki je bil že večkrat obsojen radi tatvine, goljufije, žaljenja na časti itd. Tudi sedaj je v preiskavi radi goljufije. Vzlic temu so ga zaprilegli. Izpovedal je, da je Lazar Bačić „na vsem“ kriv. Neki srbski pop da je trdil, da je Mati božja — Srbkinja (Veselost). V gostilni Bačića so se prepevale srbske pesmi. Neki kmet — Dragić — je bil umorjen in on — priča — meni, da zato, ker je bil Dragić Hrvat in ker je Bačića zasramoval. — Priča se je izpovedal pristašem Frankove stranke. Sramota da je, ker Hrvatje branijo take „veleizdajalce“ (Veselost). Nekaj frankovcev na galeriji in v avditoriju je aplaudiralo.

Na vprašanje branitelja dra. Belobrka: „In kako prihaja, da so najbolj ugledni Hrvatje v Jasenovcu uložili prošnjo na Njeg. Veličanstvo za osvobojenje obtoženca Bačića?“ Priča: „Nu, to je tako prišlo“. Obtoženec Bačić priča: „Vi ste povsodi pripovedovali, da bi se moralo obesiti vsakogar, ki bi podpiral ono prošnjo. — Dalje je rekel, da je on, toženec, vedno deloval za alogo med Hrvatji in Srbi in se mu pač ne more očitati nikakega sovražstva proti Hrvatom, kar morejo potrditi vsi prebivalci v Jasenovcu.

Druga obtoževalna priča 36 letni železniški delavec Mato Prpić: Srbi v Jasenovcu obožujejo obtoženca Bačića, a tudi Hrvatje ga imajo radi. Srbi glorificirajo kralja Petra. Branitelj dr. Belobrka: „Povejte mi le eno samo ime kake osebe, ki je to storila“. Priča: „Ljudstvo govori tako“. Drž. pravdnik Accurti: Vox populi vox dei. (Veselost).

Pozvana je bila 3. obtoževalna priča, 28-letni Pavel Dumetić. Priča je na vprašanje predsednika izjavil, da se v Jasenovcu glorificira kralja Petra.

Predsednik je odredil pavzo pol ure.

Po pavzi. Tretja obtoževalna priča je bil 70 letni kmet Adam Gijlas. Poprej je vladala sloga. Od zadnjih volitev pa so navstale razmere, čul je peti srbske pesmi in kričati „Živio kralj Peter!“ On ni nič videl, ali splošno se miali, da v odja vsem je Bačić. Zato je on vsemu kriv.

Na vprašanje votanta Pavešića je rekel priča, da „ne ve“, da je Bačić delal za slogu med Hrvatji in Srbi.

Branitelj dr. Belobrka je vprašal, od katerih volitev je navstal razdor. Priča: „Od poslednjih“. Dr. Belobrka: „Po čem vidite, da je Bačić vsemu kriv“. Priča: „Po vsem se vidi, da je on za Srbijo“. Branitelj je vprašal pričo, da-li je bil v Zagrebu na kakem sestanku? Ali je bil s frankovci? Predsednik je odklonil to vprašanje. Drž. pravdnik: „Jaz sem vedel, da je jedna priča konferiral z jednim braniteljem, pa nisem tega naglašal. Branitelj dr. Belobrka je naznanil, da bo radi obdolžen, češ, da je obtoženec Bačić kriv na umorstvu kmeta Dragića, uvede kazensko postopanje.

Četrta priča je bil 38-letni logar Luka Mačković. Tudi on označa Bačića kakor krivca na onem umorstvu, češ, da narod tako govori. Branitelj dr. Belobrka je vprašal med drugim pričo, da-li smatra Bačića sposobnim, da bi ubil Sloveka? Priča: „Ne mislim tega, ali narod govori tako“. Predsednik: „Evo sedaj ste prestrašili pričo, ko ste napovedali sodno postopanje proti njim, ki sumničijo Bačića! Dr. Belobrka: „Prosim, ta priča ni tega čul, niti ni bil tu.“

Obtoženec Vasić je pobijal izpovedbe priče.

Prilodnja razprava jutri.

Italijanska univerza v Trstu.

Te dni čitamo v listih, da so bili na Dunaju zastopniki tržaških Nemcev, ki da so izjavili, da sicer ne nasprotujejo italijanski univerzi v Trstu, a zahtevajo za to kompenzacije na polju nemškega šolstva. Kako neopravičena je ta nemška zahteva po kompenzacijah, se vidi najlepše iz sedanjih volilnih rezultatov.

Prav pravi „Slov. Narod“, da toliko glasov, kolikor so jih dobili Nemci v IV. razredu, kjer volijo široke mase ljudstva, bi dobili tudi zamorci iz Afrike. V drugih razredih jih dobe seveda razmeroma nekaj več. Ali prebivalstvo, ki nima nikakih korenin v širokih masah, ni nikoli pradedno in zato tudi nima v svoji skupnosti domovinske pravice: ostaja večno le kolonija.

Sploh ni navedena nemška zahteva nič drugega, nego čisto narodna — nemška neravnost. Nemci v Trstu in Primorju sploh nimajo nikake pravice do šol, vzdrževanih po javnih sredstvih, pa naj bodo ta sredstva občinska, deželna ali državna. To stališče povdarjamo mi konsekvntno in je ponavljamo danes ponovno.

A mi smo principijelno proti italijanski univerzi v Trstu, ker Trst ni izključno italijansko mesto. Vendar, če bi se merodajni krogi odločili za Trst kakor sedež bodoče italijanske univerze, zahtevamo Slovani — kakor kompenzacija v mestu tržaškem: potrebno število državnih ljudskih šol, slovensko obrtno šolo, paralelke na gimnaziji in realki in dvojezičnost bodoče tržaške univerze.

To je naš minimum. Od teh pogojev ne smejo odnehati naši poslanci niti za las!

Demonstracije proti baronu Rauchu.

Iz Zagreba nam pišejo: Nekateri budimštanski listi prinašajo vest, da je bil baron Rauch na njegovem potovanju slovesno vsprejet od prebivalstva. Na podlagi najtočnejših poročil po morem konstatovati, da se prebivalstvo v nijednem kraju ni udeleževalo vsprejema; nasprotno: povsodi je živahno in ogorčeno demonstriralo proti baronu Rauchu.

V Brodu, ki je bil dosedaj domena frankovcev je bil aretiran tudi deželni in državni poslanec župnik dr. Mate Novosel, bivši tajnik pokojnega biskupa Strommayerja.

VOLILNI IZID

III. mestnega volilnega razreda.

Izvoljenih 14 Italijanov.

Ožja volitev med Italijani in socijalisti pri sv. Jakobu.

Volilni čin je začel ob 9. uri zjutraj ter se je zaključil ob 2. uri popoldne. Volilo se je v devetih sekcijah in sicer v I. okraju (St. Vid) v eni sekciji (volilni lokal: v ulici della Valle); za II. okraj (Storo mesto) v eni sekciji (volilni lokal: šola F. Venezian, Stari trg št. 1); za III. okraj (Novo mesto v dveh sekcijah (volilna lokala: 1. ljudska šola z uhomom iz ulice Nuova, 2. ljudska šola v ulici Balvedera); za IV. okraj (Barriera Nuova in Skorkija) v dveh sekcijah (volilna lokala: 1. ljudska šola v ulici Giotto z vhomom iz ulice Bacchi, 2. ljudska šola z vhomom iz ulice Kandler); za V. okraj (Barriera vecchia in Kjadno) v dveh sekcijah (volilna lokala: 1. ljudska šola v ulici G. Parini, 2. šola v ulici Ferriera) in za VI. okraj (Sv. Jakob in Kjarbola) v eni sekciji (volilni lokal: mestna šola v ulici Paolo Veronesea).

Vseh volilcev v tem razredu je 4291, a glasovalo jih je 3651, torej skoraj 90%. Rezultati v sekcijah posameznih volilnih okrajev so sledeči:

I. Okraj

V edini sekciji je bilo oddanih 383 glasov, od teh veljavnih 346 glasov.

Italijanska kandidata sta dobila:

Lucatelli C. 248
Risigari D. 243

Slovenska kandidata sta dobila:

Kovač Fran 45
Dr. Slavik 44

Mazzinijanca:

Dr. Spadoni 17
Pasqualis 16

Nemški kandidat Czerny 23; dr. Depangher 12, neveljavnih glasov 37.

II. Okraj

V edini sekciji tega okraja je bilo oddanih 276 glasov, od teh 243 veljavnih

Italijanski kandidat

Anton Maccari je dobil 193
Slov. kandidat Filip Ivanišević 27

Mazzinijanec dr. Spadoni je dobil 8. socijalist Def-Sotta 1, nemški kandidat Czerny 7, neveljavnih 33 glasov.

III. Okraj

V prvi sekciji tega okraja je bilo oddanih 325 glasov, veljavnih 297; v drugi sekciji tega okraja je bilo oddanih 354 glasov, veljavnih 312.

Italijanski kandidatje so dobili:

Dr. Daurant v prvi sekciji 240
„ drugi „ . . . . . 181 } 421
Dr. Rusca v prvi sekciji 237
„ drugi „ . . . . . 182 } 419
Carmelich G. v prvi sekciji 238
„ drugi „ . . . . . 179 } 417

Slovenski kandidatje so dobili:

Fran Godaik v prvi sekciji 21 . . . . . } 78
„ drugi „ 57 . . . . . }
Jernej Pinter v prvi sekciji 21 . . . . . } 77
„ drugi „ 56 . . . . . }
Dr. Otokar Rybář v prvi sekc. 21 . . . . . } 83
„ drugi „ 62 . . . . . }

Mazzinijanec Pasqualis v prvi sekciji 6, v drugi 3, skupaj 9; dr. Spadoni v prvi 9, v drugi 6, skupaj 13; Kraus skupaj 13 glasov. Nemški kandidat Czerny v prvi sekciji 21, v drugi 55, skupaj 76; dr. Rabl 16 glasov, dr. Depangher v prvi sekciji 7, v drugi 5, skupaj 12. — Neveljavnih glasov 5, belih glasovnic v prvi sekciji 27, v drugi 38, skupaj 65.

IV. okraj.

V prvi sekciji tega okraja je bilo oddanih 384 glasov, veljavnih 351; v drugi sekciji je bilo oddanih 463, veljavnih 423.

Italijanski kandidatje so dobili:

Comel E. . . . . v prvi sekciji 229 . . . . . } 561
„ drugi „ 332 . . . . . }
Moretti L. . . . . v prvi sekciji 227 . . . . . } 558
„ drugi „ 331 . . . . . }
Dr. Pincherle v prvi sekciji 230 . . . . . } 562
„ drugi „ 332 . . . . . }

Slovenski kandidatje so dobili:

Dr. Gustav Gregorin v prvi sekciji 75 . . . . . } 123
v drugi „ 48 . . . . . }
Kraus Fran v prvi sekciji 71 . . . . . } 119
„ drugi „ 48 . . . . . }
Bolonić Ivan v prvi sekciji 68 . . . . . } 113
„ drugi „ 45 . . . . . }
Dr. Otokar Rybář v prvi sekc. 84 . . . . . } 131
„ drugi „ 47 . . . . . }

Nemški kandidat Czerny 22. Dr. Depangher 11 glasov; 2 uničena, belih v prvi sekciji 31 v drugi 40.

V. okraj.

V prvi sekciji je bilo oddanih 476 glasov, veljavnih 414; uničenih torej 62; v drugi sekciji oddanih 470 glasov, veljavnih 396, uničenih 74.

Italijanski kandidatje so dobili:

Arch C. T. v prvi sekciji . . . . . 322 } 610
„ drugi „ . . . . . 228 }
Dr. Rascovich v prvi sekciji . . . . . 313 } 584
„ drugi „ . . . . . 271 }
Snidersich G. v prvi sekciji . . . . . 322 } 608
„ drugi „ . . . . . 286 }
Dr. Vidacovich v prvi sekciji . . . . . 323 } 609
„ drugi „ . . . . . 286 }

Mazzinijanci so dobili: Pasqualis v prvi sekciji 25, v drugi 20, skupaj 45; dr. Spadoni v prvi sekciji 30, v drugi 29, skupaj 59; Kraus v prvi sekciji 23, drugi 18, skupaj 41; Vettach v prvi sekciji 22, v drugi 19, skupaj 41; nemški kandidat Czerny v prvi sekciji 8, v drugi 14, skupaj 22.

VI. okraj.

V edini sekciji tega okraja je od 571 volilcev glasovalo 520. Veljavnih glasov je bilo oddanih 503 (1 neveljaven, 16 belih.)

Italijanska kandidata sta dobila:

Benvenuti 221
Rastelli 218

Socijalistična kandidata sta dobila:

Paulich 186
Pittoni 187

Slovenska kandidata sta dobila:

Hrastja 70
Mandić 70

Mazzinijanska kandidata sta dobila Spadoni in Vettach vsak po 4 glase; nemški kandidat Czerny 16 glasov, dr. Depangher 4 glase.

Na podlagi gornjih rezultatov so izvoljeni italijanski kandidatje v I., II., III., IV. in V. okraju, a v VI. okraju prideta v ožjo volitev dva socijalistična kandidata (Paulich in Pittoni) proti italijanskima kandidatoma (Benvenuti in Rastelli); odločujejo Slovence.

V vseh 6 okrajih so prejeli italijanski kandidatje 2271, slovenski kandidatje 455, socijalistična kandidata 187, nemški kandidat Czerny 166 glasov. Pomisliti je, da v tem razred. volijo takozvani „cittadini“, katerih je nad 1000. Ozirom na to je vspeh Slovencev smatrati jako ugodnim. Današnji tretji razred, ki odgovarja bivšemu četrtemu volilnemu razredu nazivajo Italijani „la rocca della italianità“ (italijanska trdnjava). Prvič in do sedaj ediniokrat so nastopili Slovence v tem razredu na volitvah leta 1893 ter so dosegli skupno 75 glasov. Napredek od takrat do danes je torej velikanski. Za bodočnost je v tem razredu pričakovati še večih vspehov, kajti število naših malih trgovcev in obrtnikov, ki spadajo v ta razred, narašča od dne do dne.

Dnevne vesti.

Odborniki političnega društva „Edinost“ so nujno vabljeni, da naj se polnoštevilno udeležijo odborove seje danes popoldne o 3. uri v pisarni gg. dr. Gregorina in dr. Slavika. Radi važnosti predmetov, o katerih je razpravljati, naj nihče vabljenih ne manjka. Predsedništvo.

Slovenski volilci II. razreda!

Dne 21. t. m. Vam je iti na volišče. Politično društvo „Edinost“ Vam je že opetovano priporočalo in ponavlja danes, po sijajnih vspehih volitev v IV. razredu posebno toplo svoj poziv do Vas, da se, kar se tiče kandidatur, ne vežete na nobeno stran, ampak da počakate navodila od strani podpisanega društva.

Polit. društvo „Edinost“.

Miš — maš. — Kandidatje za II. mestni razred. Nek odbor, za katerega podpisuje nek prof. Dr. Friedrich, je razposlal volilcem poziv s priloženo glasovnico, kjer figurirajo kakor kandidatje neki Colladani, dr. Delles (recte Deleš), dr. Enekel, Fran Milost itd.

V rečenem volilnem pozivu nima volilni odbor po milem okrcanju vladajoče stranke, nič nujnejšega, nego da trikrat poudarja tržaško italijanstvo, enkrat celo ono svojih pradedov. (Da se Vam Bog usmili!)

S tem je pač zavednim slovenskim volilcem tudi dovolj rečeno o teh kandidaturah z laško-nemško-slovenskimi imeni.

Za jutrnje ožje volitve dobe se glasovnice v „Konsum. društvu“ pri Sv. Jakobu.

„Piccolo“ in logika. Najprej je kričal „Piccolo“, naj volilci skrbe, da ne pride noben slovenski kandidat v ožjo volitev, ker to da bi pomenjalo triumf slovenskega nacionalizma. Po glavni volitvi pa, ko je prišlo kar osem slovenskih kandidatov v ožjo volitev, se je pa „Piccolo“ drl od fingiranega veselja o — porazu Slovencev!!

Pred ožjimi volitvami je pozival „Piccolo“ meščane, naj gredo vsi v boj proti socijalističnim kandidatom — seveda v onih okrajih, kjer so bili ti v boju z liberalci — ker izvolitev socijalistov bi pomenjala uderec za italijanstvo Trsta. Včeraj pa, potem, ko je bilo na ožjih volitvah izvoljenih 10 socijalistov, je isti „Piccolo“ z istim železnim čelom vriskal o triumfu italijanske ideje v Trstu! Pajaci!

Italijanski agitator. Kakor nam poročajo iz Barkovej, se klatari tamkaj neki Pepi, ki je svoj čas delal v tovarni ledu, a sedaj je uslužben pri tvrdki Klink & Lauer, ter agitira za italijansko stranko za I. razred oklice. Mislimo, da je mož dobro plačan od znanega večnega kandidata Kumarja, ki je z ono tvrdko v kupčijah stikih. Opozarjamo Barkovljane, naj gledajo temu Papetu na prste.

Postopanje redarstvene oblasti predsednočnim pred „Narodnim domom“ je vsej naši javnosti jednostavno nerazumljivo in se kritikuje vsepovsodi najostreje.

Pred vsem ne morejo ljudje umeti, kako in čemu da je oblast tako dolgo puščala — nikjer ga nisi videl niti enega redarja — da so se, očitno po določenem načrtu, zbirali razni elementi, ki jim je bil očiten namen: napasti „Narodni dom“. Pa saj jih je „Independente“ naravnost pozival v to, kakor smo včeraj dokumentarčno dokazali. In tudi če ne bi bilo to, je mogla redarstvena oblast predvidjati, da bo sta na večer, ko bodo duhovi razburjeni, kavarna Chiozza in „Narodni dom“ glavni bojovni točki, a bojišče ulica Carducci. Da je oblast dala to ulico pravočasno zasesti, ne bi bilo prišlo do neljubih dogodkov.

Ne govorimo tega, ker se morda koga bojimo; saj imamo ljudstvo, ki je že dalo dovolj dokazov, da zna braniti sebe in svojo posest. Govorimo le na adresu oblasti, ako jim je res do tega, da se preprečajo poulični napadi.

Predsednočnim pa je prišel policijski aparat pred „Narodni dom“ šele, ko je bila situacija že najkritičnejša. A potem je postopal — narobe. Naši so bili mirni in niso mislili na to, da bi koga napadali. Glede naših ljudij ni trebalo torej drugega, nego jih obkoliti. Vsa druga aparat pa naj bi se bil obrnil proti tisočam, ki so prišli z zločinskim namenom. Ali ne! Redarji in orožniki so vse svojo energijo obrnili proti ljudstvu in proti „Narodnemu domu“ in vse njihovo postopanje je bilo tako, da se je zdelo, kakor da hočejo oni naskočiti „Narodni dom“. Na naše se je sprivil ves aparat, a oni drugi so mogli mej tem svobodno zvižgati in sikati. In še le potem, ko je bilo proti našim delo temeljito opravljeno, se je aparat obrnil proti oni sodrgi.

Ljudje ne morejo pojmiti, tega postopanja in ugiblejo to in ono. Čaje se tudi domnevaje — tu citiramo le — da se je hotelo redarstvo s takim postopanjem nekako rehabilitirati radi dogodkov prejšnjega večera v kavarni Chiozza. Ta bi bila lepa! Rehabilitacija na naš račun.

Naši so šli oni večer mimo Chiozze sicer res pevaje, ali brez vsacega hudobnega namena.

Kajti trditev, da so naši metali kamenje in da so prvi napadli, a Italijani da so še le potem reagirali streljanjem, je najnesramnejša laž, ki so jo zmoželi le degenerirane in pervezne duše, ki pišejo v „Piccolo“. Italijani so kar začeli metati stolce iz kavarne, naši so jih pa samo — vračali, a Italijani so začeli potem streljati in so se tam izvali vso rabuko.

To je resnica. Smo pa mari mi krivi, da ni bilo na lcu mesta prav nobenega policijskega aparata. In vendar bi bilo zadoščalo le nekoliko redarjev, da ne bi bilo prišlo do one rabuke.

Sedaj pa naj bi mi plačevali račun, da se jezni italijanski bogovi in njihovi pobratimi pomirijo?! To bi bila čudna pravica.

Brezobzirno postopanje redarstva V ul. Valdirivo so stale predsednočnem 4 dame in 3 gospodje. Ko so pritekli redarji, ta družba seveda ni mogla bežati tako hitro kakor so to zahtevali redarji. Ti poslednji so jih brezobzirno potikalci napreli.

Eten izmed tih gospodov je prošil redarje, naj imajo vendar nekoliko obara do njih, ker nemorejo tako hitro bežati. A zapovedujoč policijski funkcionar je jednostavno zagrozil, da dade vsah — aretirati!

Na adreso redarjev in više redarstvene oblasti. Včeraj že smo ožigosali postopanje varnostnih organov na predsiročnih demonstracijah. Njihovo postopanje proti Slovincem je bilo preko vse mere strogo in brezobzirno.

V ilustracijo moremo danes podati uprav kriče izgled.

Kdor pozna narav našega sourednika Cotiča, ve, da je izključena možnost, da bi ta mož hodil delat rabuke ali zagrešat kaka nasilja. Ko so se poleg predsiročni vbarji pred „Narodnim domom“, je šel Cotič se svojim 17-letnim sinom proti domu v mirnih razgovorih. Ko sta dospela do „Aurore“, ju je redar ustavil in jima velel skrajno osorno: „La torni, indietro!“ Brez besede prigovora sta se obrnila nazaj proti vojašnici. A komaj sta napravila par korakov, se jima je postavil nasproti drug redar: „La torni, indietro!“ Zdaj bi bila morala iti zopet tja, kjer so ju poprej zapodili. Hotela sta zasukaati v ulico Torre bianca, ali tudi tu jima je redar kričal nasproti. G. Cotič je menil na to: „Nekam moram vendar iti!“ in je se sinom stopil mimo redarjev v rečeno ulico.

Potem sta šla po ovinkih, (da sta se izogibali vsaki „kritični“ ulici) in srečno došla v ulico Barriera. Po tej ulici je bilo sicer precej živahno, ali tedaj ni bilo prav nikake zmešnjave. Saj so se tudi elegantne dame mirno sprehajale po ulici. Na koncu ulice, ob uhođu na trg Barriera, poleg kavarnar Bizantino, je stal kordon redarjev. Cotič je ujudno naprosil redarstvenega inšpektorja, naj bi mu dovolil iti preko do lekarnar „Picciola“ (torej le par korakov), ker tam blizu stanuje. Nadzornik ga je zavrnil italijanski in v tonu, ki ravno za organ javnega reda ni bil nimalo dostojen. Cotič (vedno ujudno): „Ali jaz hočem vendar mirno domor. Ne morem vendar ostati na ulici vso noč!“ Na to inšpektor še bolj osorno: „Kaj mene briga to, tudi če ste vso noč na ulici!“

Kakor izkušen človek je vedel Cotič, da bi tu vsaka nadaljna beseda mogla postati zanj nevarna in se je s sinom vred mirno in tiho obrnil in mirno in tiho zopet šel po ulici nazaj z namenom, da bi zavil v ulico Pondarea, — ki je bila od kordona oddaljena le kakih 30 korakov — da se vsaj izogne „vročemu“ terenu.

Stopala sta navadnim korakom; da bi prav bežala, se jima ni zdelo potrebno, ker ravno tedaj se ni nič kritičnega godilo na ulici. Razdraženi redarji pa so to menda smatrali za obotavljanje, upor, ali ne vemo kaj — in trojica ali četorica njih se je zalepela za njima. Jeden njih je gospoda Cotiča neusmiljeno sunil v rebra in ga psoval z lumpom. Drugi redar pa je mladega Cotiča — ki ves čas ni znil besede — dvakrat udaril s pestjo po glavi!

V Cotiču je sicer zavrela kri, ali premagoval se je tudi tu in je le vskliknil: „Tako se vendar ne postopa z mirnimi nedolžnimi ljudmi!“

Polpolna osupnjena od te — kako bi rekli? — redarske improvizacije sta slednjic vendar le mogla zasukaati v ulico Pondarea. Novo neprijetno iznenadjenje. Zagnal se je za njima s ulice Barriera zopet jeden redarjev — divjega pogleda, temne polti, brčkone kak Trentinec. Zagrabil je Cotiča za roko, v namen aretacije. Tu pa se Cotič ni mogel vzdržati in je vskliknil: „Najprej nas tepejo in zmerjajo z lumpi, potem pa nas hočejo še aretirati!“ Sedaj pase je zgodilo nekaj, da nismo besede v primeru kvalifikacije. Redar je zopet zgrabil Cotiča, češ (po italijanski): „Sedaj pa le z mano, ker ste razžalili stražarje, imenovaje jih lumpo!“ In zgodila bi se bila ta vnebovpijoča krivica. Ali v hipu je priskočil neki mlad redar, ki je brčkone poznal Cotiča, in ga ujudno nagovoril na slovenskem jeziku: „Prosim, pojte tja gori po ulici, je pač tako!“ Sedaj je oni drugi izpustil Cotiča in ta je odšel s sinom po ulici Pondarea in je tako po ovinkih prišel do svojega doma, ulica Giorgio Vassari št. 6.

Tako se je izmotal slednjic Cotič. A če bi bil na njegovem mestu kdo drugi, ki nima tako mirne naravi?! Brez dvoma bi imeli en slučaj več žaljenja straže, javnega nasilja, upora in kakor se že zvezo vsi ti delikti. In nad ono družino bi bila prišla nesreča!! In tisti inšpektor in tisti redarji — ako imajo družine, ženo, otročiče — bodo vedeli, kaj to pomenja, kako to boli.

Ne moremo se tu vzdržati par pripomb — da si ovajamo s tem uredniško tajno — na adreso redarjev in redarstvene oblasti. Ravno iz peresa našega rečenega urednika so že ob opetovanih prilikah — ko so drugi listi zasramovali javne stražarje — prihajali v list sestavki v njihovo obrambo. Opozarjali smo na napornost njihove službe, na veliko odgovornost, tako, da se ni čuditi, ako včasih v kritičnih momentih postajajo malce nervozni. Iz istega sočutja so bili tudi opetovani sestavki v „Edinosti“, ki so se še nedolgo temu potezali za zboljšanje materialnega staja redarjev.

Ne naglašamo tega v namen samohvale. Ampak le v dokaz, da pri nas ni nikakega principijelnega nasprotstva nasproti javnim varnostnim organom — da smo torej tu gori navedli le fakta.

Rekli smo že, da ni čudo, če postajajo redarji ob takih prilikah malce nervozni. Ali, kar je preveč, je preveč. Tega pa meščanstvo ne more tolerirati, da bi bilo pod pretezo nervoznosti vse dovoljeno. In če že naj na ni strani nervoznost velja kakor olajševalen

moment, potem naj pa velja in naj se uvažuje tudi na drugi!! Tudi občinstvo je ob takih prilikah v stanju skrajne nervoznosti. Ravno to naj redarstvena oblast uvažuje in temu primerno daja navodila svojim organom, da ne bodo radi nervoznosti teh poslednjih nedolžni ljudje pribajali v nesrečo!!

Da zsključimo! Priznavamo, da ob takih prilikah treba rezkosti in strogosti. Toda viša oblast naj pouči svoje organe, da strogosti ni smeti zamenjati surovostjo in brutalnostjo.

S predvčerajšnjim svojim postopanjem niso ne redarji, ne orožniki pridobili na ugledu pred občinstvom.

Mi Slovenci avanziramo! Nekdaj smo bili Slovenci v Trstu, ko smo kje nastopili, pri italijanskemu časopisju „una piccola battaglia slovena“ (mala slovenska bitka). — Včerajšnji „Indipendente“ pa govore o našem nastopu pri volitvah pravi, da smo „averarsi potenti per la compattezza dei loro reggimenti“ (mogočni nasprotniki vsled kompaktnosti njihovih regimentov). Sedaj nas je torej že regimentov! — Če gre tako naprej, dočeka še „Indipendente“, da nas bo brigad in divizij!

Dr. Rybář tržaški župan. Med tržaškimi italijanskimi babnicami je vladal te dni velik strah, da zavladajo na magistratu Slovinci in da bo moral potem na magistratu vsakdo slovenski govoriti. Govorili so povsem resno, da postane dr. Rybář tržaški župan. Za sedaj je „Piccolo-va“ verna občina rešena tega strahu, ki se pa povrne čez štiri leta. — A takrat ta strah ne bo več tako prazen kakor sedaj. Kdor bo živel še par desetletij, utegne še doživeti maršakaj, kar postavi na laž Ben Akiba ki je rekel: Vse je že bilo.

Sinočni večer. Včeraj so se kamoristi in mzinijanci zopet pripravljali, da ponovno napadejo Slovence. Govorili so med seboj: Drevo mora teči kri. To so doznali Slovinci, kojih se je zbralo več tisoč pred „Narodnim domom“. Mej tem so zaprli redarji vse dohode do „Narodnega doma“. Pred kavarno Chiozza se se zbirali kamoristi, katere so naši pred „Narodnim domom“ nestrpno pričakovali, da bi jih lepo pozdravili.

Ker pa kamoristov le ni hotelo biti — branil jim je to, kakor že omenjeno — močan kardon redarjev — so postali naši pred „Narodnim domom“ nestrpni, pa so telefonirali v kavarno Chiozza: „Pridite hitro, sicer gremo spat.“

Vendar kamoristov ni bilo. Menda so se pač še o pravem času spomnili, da je previdnost mati modrosti.

Smrtna kosa. Na Opčinah je umrl včeraj ob 2. uri popoldne last. znane gostilne pri „Mičelu“. g. Mihael Logar v dobi 54 let. Pokojnik je bil zvest narodnjak. — Bodi mu blag spomin!

Gruntovničarski izpiti s dobrim uspehom je napravil pri višem graškem sodišču kraški rojak okrajniški stražmojster Simon Kranjc iz Dutovelj.

Lupus in fabula. Ko je naša pokojna korenika, onorevole Miče Vatovac v nebesih 13. junija čital o volilnih rezultatih v IV. rezređu v mestu in okolici, pozgačkal se je pod brado in zamrmal: „Zmeraj so vpili ti Lohoni: Fora i štavi! Oštja — zdele so pa pršli ven!“

Klobuk je zamenjal nekde predvčerajšnjim popoldne v kavarni „Balkan“. Dotičnik je naprošen, da pride v naše uredništvo po svoj klobuk.

Vpisovanje na novoustopivših učencev in učenec v slovensko šolo na Acquedotto št. 22. III, za I. in II. in III. deklški razred ter za I. in II. deški se vrši vsak dan od 10. do 11. ure dopol. od pon. dne 21. t. m. do 26. t. m. v šol. prostorih. Seboj je prineesti krstni list (oziroma izpisek iz krstne knjige) ter spričevali o stavljenih kozicah in zdravih očeh.

Tržaška mala kronika.

Rešitelj italijanstva — cestni roparji. Gospod Lešič znan širšemu občinstvu zlasti iz nastopov v našem gledališču, se je po

Okrajna posojilnica v Komnu

reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Ker občni zbor, sklican za 16. junija 1909, valed premalega števila došlih, ni bil sklepčen, sklicuje Okrajna posojilnica v Komnu

za dan 26. junija 1909

ob 5. in pol uri popoldne v prostorih iste zadruge po § 39 zadrugišnih pravil

nov občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo revizijsko.
3. Odobritev letnega računa 1908;
4. Prememba §§. 14 in 39 zadrugišnih pravil
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Morebitnosti.

Načelstvo.

+

Podpisani naznanjamo žalosti potrjim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, tast, gospod

Mihael Logar

danes ob 3. in pol uri popoldne po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v dobi 54 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto ob 9. in pol uri predpoldne iz hiše žalosti na Opčinah.

OPČINE, dne 17. junija 1909.

Terezija Logar roj. Rustja, soproga.

Mirko, sin.   Emilija, Josipina, Ivanka por. Piščanc, hčere.   Danica, vnukinja.
Fran, brat.   Mihael Piščano, zet.

Mnenje g. prof. C. Bayerja

profesorja ranocelništva na c. k. nemškem vseučilišču v Pragi.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Naznaniti Vam moram, da rabim že več let Vaše Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) toliko v praksi kolikor v lastni družini, ter da sem dosegel z istim vedno izvrstne uspehe.

PRAGA, 9. marca 1909.

Prof Dr. C. BAYER.

Ugodna prilika! | Nova prodajalnica manifakturnega blaga

Eugenio Della Torre

prej agent tvrdk F. CASTELLITZ e Successori G. SCANTIMBURGO
Trst, ulica Stadion 11, tik pekarnar Covacich.

Novi dohodi za pomladansko sezono.

Perkal, zefir, platno, Oxfordt za moške srajce, volineno blago, trliž, blago za pohištvo, in zavese.

Velika izbira perila za poročenke.   GENE, DA SE NI BATI KONKURENCE.

Pekarna in sladčičarna - Vinko Skerk

Trst, ulica Acquedotto 15 — podružnica ulica Miramare 9.

V moji pekarni se vdobi vsaki dan 3 frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. — Dobi se tudi najfn. moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specialiteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj, ruma in vsake vrste čaja. Vse po najnižjih cenah. — Spoštovanjena V. SKERK.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefona št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega)   Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prيرهja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrli e, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perli.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.   Cene nizke, da se ni bati konkurenos.

Za slučaj potrebe se ujudno pripravljajo.   HENRIK STIBELJ in drugi.

Nova prodajalnica manifakturnega blaga

G. F. Della Pietra

manifakturnega blaga in drobnih predmetov.

.:. TRST .:.

ulica Conti št. 10

Specialiteta: Izdelano perlo za moške in ženske.

Platno in razne tkanine.

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu in inozemskega blaga za oblake po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specialiteta hlač, jop in srajc za deince, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Pohištvo

solidno in elegantno po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Maloanton

predvčeršnjih dogodkih pred „Narodnim domom“, vračal domov po Velikem trgu. Bilo je tedaj okoli polnoči; vse tamošnje kavarne so bile izjemno zaprte in trg prazen. Tu je g. Lešič srečal petorico neznanih mu, elegantno oblečenih mladičev. Tedaj je nekdo izmed tolpe zaklical: „Ara el buff del „Narodni dom!“ (Evo komika slovenskega gledališča). Tolpa „morettov“ se je takoj zagnala proti g. Lešiču s krikom: „Ah, porco de ščavo, ti te impareš! a vegnir in Trieste italiana“; s pestmi je petorica junakov začela obdelovati g. Lešiča po glavi, ki je skušal braniti se s dežnikom, a slednjič skoraj obnemogel padel na tla, klicaje redarje na pomoč. Elegantni rešitelji tržaškega italijanstva pa so brž, čim se je g. Lešič zvrnil na tla, segli v njegove žepa in je prebrskali. — Nek „moretto“ pa je zaklical: „No, sulle man! El ze sempre carigo de diamanti!“ (Ne, na roke glejte! Nosi vedno polno dijemantov.) V tem pa so se urnim korakom bližali redarji, ki so stojče za namestništvu palačo bili opozorjeni od klincev na pomoč. Čim so „moretti“ zagledali redarje, so takoj spustili g. Lešiča, ne da bi ga utegnili oropati, in kakor blisk švignili v labirint starega mesta. Redarji so tekli za njimi, a prvi so zgili brez sledu. — Duševno starje g. Lešiča si citatelji lahko predstavljajo.

Ksmora sme pač biti ponosna na take rešitelje tržaškega italijanstva!

Mazzinijanski arsenal v ul. Olmo. Povedali smo že včeraj, da so mazzinijanci pred sinočnjem ustrelili iz svojega društvenega lokala proti ljudem na ulico. Stvar se je vršila tako le: Večje krdelo socialistov se je vračalo z nekega sestanka pri Sv. Jakobu. Šli so mirno svojo pot. Tolpa mazzinijancev, teh smešnih karikaturnih „carbonarijev“, zarotnikov za opereto, ki kujejo ali pravzaprav markirajo povsod strašno neumno-amušne zarote in povsod tudi volajo zaroto — tolpa mazzinijancev torej je takoj zavohala, da se pri socialistih nekaj kuba. Šli so oprezno po zarotniški v primerni dajavi za njimi. Socialisti so šli mirno mimo društvenih lokalov mazzinijancev v ul. Olmo; da bi tam demonstrirali proti blamiranim ultrarudeckarjem, se jim niti sanjalo ni. Tolpa mazzinijancev je tedaj opustila nadaljno zasledovanje in se ustavila pred svojim lokalom.

Kaporijoni smešnih revolucionarcev, ki so bili zbrani v društvenih prostorih oz. v uredništvu „Emancipazione“, so se pa tega tako ustrašili, — mislili so v svojem strahu, da imajo pred seboj za boj pripravljene socialiste —, da so z revolverjem streljali — na lastne prišaste. Strah je vrag! Slučajno pa je bil sicer neznan ranjen nek star gospod, ki je šel ravno mimo. Policija je pridvela v hišo, ulomila vrata, za katero mi so se mazzinijanci zabarikadirali. Policija je v velikem številu zasedla prostore, kjer je bilo 38 mazzinijancev, med temi voditelji dr. Spadoni, Socchi (Skok!) in drugi, celo par znanih, večkrat kaznovanih individuvov, ki so bili gotovo najeti za kak napad.

V sobi je policija zaplenila ves arsenal orožja, revolverjev, floubertov, nožev, zaboj poln kamenja. Pri oknu pa se je tudi nahajal velik kup kamenja.

Pod močno oskrbo žandarmerije in policije so kakor kaka deportirance v Sibirijo peljali mazzinijance na policijo, kjer so še vedno zaprti.

Samomor. Včeraj zjutraj ob 10:45 je gospica Tereza Fca, stara 50 let, občinska učiteljica v pokojni, stanujoča v ul. Aquedotto št. 25, sedla na klop nasproti kinematografu Spina, potegnila iz žepa stekleničko karbolne kisline in jo izpila na mah. Kmalu je strup napravil svoj usodni učinek. Rečica je strašno stekala. Dr. Luzzatto, ki se je tedaj vračal domov s kočijo, je dal isto spraviti v njo in jo prepeljal v bolnišnico. Kljub vsej pomoči je rečica izdihnila po pol uri. Vzroki samomora niso znani.

Lepa mati. Predvčeršnjem zvečer se je po trgu Barriera vecchia neka Santa Orlando, stara 25 let, valila v polni pijanosti. Poleg nje je bilo njeno 2 in pol letno dete. Zenske, ki je pri padu na tlak dobila večjo rano na glavi, je bila vsa krvava. — Pijano mater so spravili v bolnišnico, dete so izročili četni.

Koledar in vreme. Danes: 2. Srce Jezusovo. — Jutri: Julijana F. dev. — Temperatura včeraj ob 2 uri popoldne + 24.0. Cels. — Vreme včeraj: oblačno

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. — Temperatura hladna.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. V soboto ob 8. uri in pol zvečer se bo vršila glavna seja za prireditve sokolske slavnosti na Opčinah. — K tej seji naj pridejo vsi člani odbora in odsekov, ker se ima sklepati o važnih točkah. Na zdar!

Nar. delav. organizacija.

Danes v petek dne 18. t. m. zvečer ob 7 in pol uri je zelo važna seja, na katero so vabljivi vsi gg. odborniki, da se polnoštevilno udeležijo.

Ker je včeraj pomotoma tiskano med darovi, da se je nabralo za strajkujoče v Ajdovščini v gostilni Stancer, se dotična ne imenuje Stancer ampak Štrancar.

Književnost in umetnost

Dve novi knjigi. — „Goriška tiskarna A. Gabršček“ je izdala dve nove knjigi in sicer:

1.) Talijsa št. 24. „Revček Andrejček“, narodna igra s petjem v petih jezičjih. Drugi popravljeni natis. — Cena 1 K, s poštnino 5 vin. več.

2.) „Salonska knjižnica IX. Emil Zola“: Dve novele: „Jacques Demur“ in „Nai-Micoulin“. — Cena 1 K, s poštnino 10 vin. več.

Mali oglasi.

Zastopništvo za mesto Trst se sprejme. Ponudbe pod „Zanesljiv“ na Edinost 1125

Uradnik išče primernege postranskega — za služka. Na razpolago popoludanske ure izvežben je tudi v revidiranju vozniških listov. Ponudbe pod „Uradnik“ na „Ina. oddelk Edinosti“ 1127

Odda se mebljovana soba ulica Bevedere 27 vrata 7. 720

Ubiralec in popravljatelj glasovirjev se priporoča slavemu občinstvu — Andrej Pečar, ulica Dante Aleghieri 3, II. n. 1128

Delavka za zalogo jajc se išče. Via Gelsi 6, dvorišče. 1129

Ugodna prilika! Prodava se 2 Singerjeva šivalna stroja kupljena na dražbi (z garancijo) no Kron 64. — Ulica S. Caterina 9. Dvorišče, skladišče 1. A. 1097

Nova prodajalnica jestvin. Podpisana usojta se naznaniti slavemu občinstvu, da je prevzela prodajalno jestvin v Trstu, ulica Madonnina št. 33, ter se priporoča slovenskim Tržačanom in okoličanom za obilen obisk. Prodaja sveže blago po zmernih cenah. Kati Kuret, učiteljica v pokojni. 1101

Zaradi boleznih prodaja se dobrodošč hotel restavrant in kavarna v Ljubljani. Pogoje in pojasnila daje A. B. post-restante, Ljubljana 1098

V sv. Križu pri Trstu se prodaja dve nadstropna hiša za 6000 K. Pojasnila daje Josip Košuta sv. Križ št. 87. 1097

Kdor želi dobro jesti naj pride v Ljudsko kuhinjo v ulici Cecilia 9. 1119

V najem se odda lepa soba za dva odlična gospoda s hrano. Via Fabbri št. 1, vrata 6. 977

Na obroke tedenske ali mesečne. Bele ravaze, preproge, lbaist, perkal, džniki, solčniki. Levi, Madonnina 43 prvo. Cene zmjerne. 1044

Ugodna prilika! Prodava se 2 Singerjeva šivalna stroja kupljena na dražbi (z garancijo) no Kron 64. — Ulica S. Caterina 9. Dvorišče, skladišče 1. A. 1079

Išče se dekla za gostilno eventualno tudi v kuhinji zmožna tudi italijanskega jezika: Trattoria alla cit à New-Yo k. Sv. Jakob. Ulica delle Scuole Nuove št. 22. 1115

Ugodna prilika!

BOTRI in BOTRE!

Veliko izbero birmanskih darov kakor n. pr. zlato in srebrne ure kakor tudi moške in ženske verižice, uhane, prstane itd najdete po jako zmernih cenah v prodajalnici ur in zlatinarne

Bogomil Pino
(prej urar v Sežani)
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

Makso Smolensky
TRST

generalno zastopstvo in zaloga večkrat odlikovane pivovarne in (jedmena) tovarne kneza A. J. Schwarzenberga v Prutivnu (Češko) za Trst, Primorje, Istro, Dalmacijo, države srede zemškega morja in dežele ruzcega morja.

Prodaja pivo v sodih in v steklenicah
svitlo izvozno pivo (à la Pilsen) črno granatsko pivo (à la München)

Zaloga za Trst in notranje dežele ul. Gaetano Donizetti 3, Telef. 2284
Izvozna pisarna ulica TORRE BIANCA št. 20, Telefon 23-5. Pri naročilu od najmanj 12 steklenic prosta vročitve na dom.

M. Gál,

TRST, Corso 4 GORICA, Corso Verdi 11

Specijalna tvrdka za **gumijev. predmete**

Gumijeve cevi, gum. posteljnine, gum. podvzglavniki itd.

POTREPŠČINE ZA POSTREŽBO BOLNIKOM. RANOCELNIŠKO ORODJE. IZDELOVANJE ORTOPEDIČNIH APARATOV.

Kilni pasi, opasnice, nogovice in obveze za krtice, ravnodržaji, ortopedični opleški itd. itd.

Suspenzorji, irigatorji, sikalice, inhalatorji in mrzlični termometri.

Mila, dišave, toaletne potrebščine in ščetke.

PRISTNI ANGLEŠKI PLAŠČI. RUSKE GALOŠE.

HIGIENIČNI PREDMETI

Točna in solidna postrežba.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje

Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE št. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge. Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena soba skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE IN SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM CLEANER“.

Točna in solidna postrežba.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, Corso šte. 30

sprejme merenja, ekskorporacije, instalacije tud. splošno vsa geometrična dela.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vagal Torrente) | Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirojski loden. Nepremočljivi plašči (pistoln angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Izvoz jajc, čajnega, kakor tudi navadnega masla. :: Postrežba na dom.

Luigi Musico
TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Štajerskih in fur-lanskih kokoši in razne divjačine. :: Posrežba na dom.

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jajc in perutnine — Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15 v: s à-vis Alberti

O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi kokoši. Specijaliteta: letošnji piščanci za pečenje in praženje. Poulards, gosi (stare tri leta), kakor tudi PURANI.

Osnove vodnih napeljav:

za vzvišena, maslovodna mesta, vasi, dvorce, posestva, trdnjave, gradove, tovarne, parke in vrte za dovajanje vode na polja, obdelana zemljišča itd. izgotovljamo pod garancijo na vsako višino in oddaljenost brez stroškov in samodelavne napeljave za hiše, kopalnice, stranišča, vodnjake, samodel. napajališča in gasilne naprave.

Anton Kunz
ces. kr. dvorni zalagatelj Največja slovan, trška monarhijske Hranice (Moravsko) Prospekti brezplačno in postojne prosto.

Za birmo in poroke.

Najfinejše **sladice in bombone**

dobivajo se v prodajalnici

R. Schäffer — Trst
Via Antonio Caccia šte. 10
Pošiljatve na deželo.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I. n.
(zraven Restavracije Cooperativa ex Hackers)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prv m nadstropju

Umetni zobje :: Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche
TRST
ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.